

БУРЯД УНЭН

1992
ИЮЛЬ
25
Зунай һуа
Һарын 25
СҮБЬО10
Һарагай 7
№ 143 (18502)
сэн 6 мүн

Бүгэдэ арадай газетэ

Монгол
туургата
залушуулай
фестивалие
угтуулан

ХҮСЭЛ БИИ, АРГАШЬЕ ОЛДОО

дагахда, яаха юм? Тинмээхэ залуушуул танилсаг, бэе бэе мэдэдэг болог ло. Хаяхан Буряд Республикын Верхнюю Советэй Эр-дэмэй, хуралсагай, соёлтой, залуушуулан политикын ба спортын талаар комитетэй түрүүлэгшэ С. В. Камыков республикын газетүүдэй, радио болон телевиденийн хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, фестивалин гол зорилгоууд тухай хөөрөө, хэмжээ ябуул-сангуудыг ямарар эмхидхэ-бэл, зохиосотой байхаг гээд зүбшөө, газетын хуудалаар фестивал тухай сонсохол-нуудыг түлөөлөгшүйгөөр, үргэ-нөөр үгэжэ байхыень гуйжа, орондой нютагай журналист-нуудыг түлөөлөгшүйгөөр фести-вальные хабаадуулжа, Бай-галай эрьдэй амаллаха үе-дэй халуун эдегээр, бай-рар, транспортоор, оршуу-лашадар, үнгэрхөөд, рун-ка, дэбтэр гэхэ мэтэн жэжэ-божын зүйлүүдээр хангажа байхыень гуйдуулба. Фести-вальные хэбэлэй албан байгуу-лагажа, тэрэниэ А. Буду-тов хүтэлбэрилэ. Эдэвэр журналистуудта харэгтэй материал суглуулжа, элдэб зэнтэй танилсуулжа байха юм.

Фестивальда бэлдэхэ үедэмнай «славинуудай худалтан, пансионизм, пан-монголизм гэжэ бии, таанд-оодол тэрэниэ баримтална гүтэ» гээд асууха зон олодо. Монгол туургата залуушуулай фестиваль гээд нэрлэсхэм-най тэрэ мэтээр ханаа хаш, Харин болохоё байгаа фести-валин гол зорилгоууд ондоо ха юм: соёлой, спор-

брынни ба бүсэд ород, та-шээр, немец, еврей гэхэ мэ-тэ яһанай зон байха. Тии-мээхэ панмонголизм барим-тална гээд бидэниэ зааха үндэһэн үгы. Мүнөөдөө Голланди руу, монголнуудай уласхоорон-дын түбье хүтэлбэрилдэг миллионер Жаргалхаанда

орондоо ерэнэн тухай бэ-шэтэй хабаана баряад, бу-лэг айлашдые хүндэтэйгөөр мэдлэһэнэ, Ульгэриэн үб-гэн, Буряд Республикын хүтэлбэрилэгшэд, мүн Ивал-тын дасанай дид-хамба ла-ма сондо хандажа, үгэ ха-лэжэ, Сарюун найхан сэл-хэдьсэмнай гэршэлһэн са-гаан агта хүдэг, хадаг, түү-дэг—эдэ бутта энлэ байхаар

тын, эрдэмэй, ямаршы үзэл сурталһаа сүлөө түүхье яра-ха гэхэ мэтээр программань зогсогдонхой, Франци, Гол-ланди, Америкэдэ аханууд-даг монгол угсаата залуу-шуул гарһанай үндэһэн тэ-рээ, Байгалай хараагүй, үн-дэһэн соёлоо мэдэрэгшэй бай-на ха юм. Тинмээхэ Буряд-дайда дээрэ үнгэрэгдэхэ фести-вальной эдэлдэ хэды ту-һатай! Нүгөөдэ зорилгоһон гээдэ, залуушуулые хар-нин оронудай үетэнтэйни, хуршнартойни танилсуулга болоно. Эдэвэр сэхэ хоолоо байгуулаад, республикын хүтэлбэрилэгшэд түлөөлэжэ, һэрэг-хэ гээд найдагана. Үөргө-Монголоо, Хитадаг, Монгол-до энэ фестиваль тухай эхэ хөөрлэдхэн гарана. «Хараа-дагданаһаа гадур үшөө 50 хүн Монголооо ерэнэ боло-ло гү» гээд хурганшаана, өөһэдын һөөм гэрнүүдэе гу-али майхангуудые асарха-ли, өөһэдын эдэлтэй байха-дн гэжэ тэдэ найдуулна. Хайшан гэхэ юм даа,—гэжэ Степан Владимирович мар-гака байһанаа мэдүүлэе һэн. — Залуушуулай энэ сэхэ хэмжээ ябуулһын жасын түрүүлэгшэ В. И. Фалинцев, фестивалин зүжэглэмэл нээлтын режиссёр С. А. До-

Бурядай багшанарай инсти-тудай түлөөлэгшэ Будажаб Нимаев ошонхой. Мүн фести-вальные мүнэг зөөрөөр хангаха тухай хөөрлэдхэхэ Бурядай түлөөлэгшэд Мон-гол руу ошоо. Гэбэшэ гол спонсор — эрдэмэй-үйлэдэ-һэн коммерческа-мэдээлэл-эй «Гэсэр» компани бии (энээн тухай, мүн фестиваль-да бэлдэхэл хэр ябуулагда-жа байнаг гээд манай газе-тын байгша оной июниин 9-нэй ба июлиин 14-нэй но-мернуудта бэшгэдэ һэн). Айлшад августын 5-да буу-гаад, багшанарай институтай хамтын байрада үлөөлэжэ, Ивалтын дасан, Этнографиче-ска, Байгалиин музейүүдтэ ошожо хараха, Бурядай 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ буряд барил-даагаар мурьсөө, оперо ба балетэй театр соо концерт-нада хужарлажа хараха. Августын 6-най үдэшын 9 сах багта Советүүдэй тал-дмай дээрэ фестиваль нээл-тын зүжэглэмэл байр ёһо-лол эхилжэ. Хэр һөөр гэрэ-жака байһанаа мэдүүлэе һэн. — Залуушуулай энэ сэхэ хэмжээ ябуулһын жасын түрүүлэгшэ В. И. Фалинцев, фестивалин зүжэглэмэл нээлтын режиссёр С. А. До-

КОНЦЕРТДЭ УРИНАБДИ

Байгша оной августын 5-да үдэшын 19 сахнаа оперо ба балетэй театрай байһан соо Ази-Монгол далайн харьяа та газарай залуушуулай ба оюутанай уласхооронд фестивальные хабаадаһан эхэ найхан концерт-наадаг ху-руулагдахан. Энэ Буряд ороной бэлгитэй залуу дуу-шад, хатаршад, модно най-хан хубсаһа эсхэгшэд, зү-жэгшэд хабаадажа, оюун бэ-лигээ сүм дэлгэхээр эрхэн-дэй. Нэрлэлэ:
Баатар Будаев,
Николай Сибиряков,
Тогмит Танхаев,
Татьяна Шойдабаева,
Татьяна Дудеева,
Менгелен Саат,
Эржена Ба Саяан Жам-баловтан,
Андрей Чимитдоржиев,
Елена Антонова,
уран зурааша-модельер Зоя Дамбиевагай хүтэлбэрил-дэг модон театр,
«Дунгар» гэжэ этно-шоу театр,
хүжкэмэй-уран найханай «Тэнгэри» студи ба бүсэд,
Билет оперо ба балетэй театрай кассада худалда-дана.
Фестивалин эмхидхэлэй комитет.

Адууһа малдаа—элбэг хүрэхэ тэжээл

УБЭНДӨӨ ОРОХО ЮМ ГҮ?

— Би энэ асуудал доод мэдэхэгүй. Ахмад агроно-мий тушаалад үсэгдэдэрэн томилгондой хүм. Ахмад агроном У. Д. Никольский директорэй хөөр-рэлдэхэ аналтай тэрэнэй үдэшын татахаданай, су-рталһаа байхаданай, прием-но соо һууһан наһатайгай эхэнэр һөөшын хурабаб. Тэрэниэ һөөшын баһал мэдэхэгүй байшаба. Тэндэһэ гараһаар ахмад экономист олоод хэлэжэ үгэхэ ёһотой гэжэ сэдхэлээ нэгэ бага да-раһаар, үүдэшын татабаб. Энэ ажагыда гурбан жэлэй хугацаа соо хүдэлжэ байһан Ахмад экономист Валерий Владимирович Стельмашенко мннин табиган асуудалда баһал хариуцажа шадабагүй. Байгша ондо ногоон эхөл муу. Үбэндөө һандаа орохоё байна бэшдэд. Тех-никин бэлдэхэл тухай хэлэ-жэ шадахагүй. Звеноуудта үбэ бэлдэхэхэ тушаа даабариншы үгөөдүй.—гэбэ

— Ажагыһаа энэ жэлдэ хэды шэнээр тэжээл бэлд-хэхэ тушаа хэлэхэ аргагүй гэжэ гүт?—гэжэ тэрэһнээ дахинаа асуухаданай.
— Үгыл даа. Ургасын муу байхадан, би ягаад мэд-эхэ хүнбэй,—гээд ахмад экономист хашарһан хөбөр үзүүдэб.
Техника, машиннын бэлдэ-хэнь энэ жэлдэ карахадна, олоод мэдэхэб гэжэ бэе һанааруулһан. МТМ тэһэн ябадана түргэдхэнб. МТМ-э дагшатай (нэрьһэн хураг-гүй үлшөөб) уулзажа, үб-һанда хабаадуула техникын хэр бэлэн болоһорин һонир-ходоһонин, һосилна, тар-мдур, мүн бүсэд түхээрэлгэ-

тэрмүүрүүд, үбэ һурилдэг түхээрэлгэ, үбэ тюрк бол-гон багсалдаг рулоной пресс, шнагаг-оһор хэрэгтэй боло-но. Тоһо, туһынын асуудал үшөө шиндэхэгдэгүй байһар. Хабарай тарилгын хүдэлмэ-ригдэ бидэ 1,5 миллион түхэ-рингэй сэнгэй тоһо, туһынын эүйл харгалшаалабди. Мүнөө элснөөкөө тарнага байнабди. Тэмжэлээ хайшан гээд бэлд-хэхээ, ургаснаа яажа ху-риһаа мэдэнгүйбиди. Энэ жэлдэ ногоон эхэл муугаар гаранхай. Сабшалангуудта хэды уһалаашы һаамнай, ургасманай туһуурагшар лэ даа. Илюини хорбодоор эхилжэ бирахгүйбиди,—гэ-жэ тэрэ хэлэбэ.
— Байгша ондо ургасна муу гээд хууһа бэшэ хадаа ур-гаа болоһон юумээхэ хураха зон болоно ха юмта. Хэды шэнээр тэмжэл бэлдэхэгдэ-хээр шонги байнаба? Ондоо тээгүүр тэмжэл бэлдэхэхэ түсөөтэй тээшэ гүт?
— Манай тооложо үзэхэ-нэй ёһоор, мүнөө жэлдэ 16 миллион центнер үбэ, 55—60 миллион центнер сляс, 30—35 миллион центнер овороной сенаж, 150 тонно шухуу ви-таминтай ногоонд гурил нөөсхөөр хараһалбади. Гу-рбынын өдөлсөндэ бии байһан «АВМ» тухэлэй хо-ёр аргагада мүнөө бэлэн болгожо байһанбиди. Тэрээн-да хэрэглэдэхэ ногоон най-ша намаан найхаржа ёһотой дайдуулаа һэн.
Энэ мэргэжлэнтэй хөөр-рэлдэхэ, хуралсагай «Байгаша» ажагы үбэндөө һайшан үдэрнүүдтэ орохоё байнагүй гэжэ ойгоһоо га-раа һэм. Эгөөр техника, машиннын хэр ашгатайгаар ашталдажа байһандан һэ-жэг түрэхөөр.

Д. ДОНДОВ,
Ивалтын район.
УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:
1-дэхэ июурта. Мүнөөдэрэй шухала асуудал. «Хилээ-мэнше, дууншы адли хэрэгтэй бэшэ гү?»—гэсэтын ун-шага Н. Донсооровай түрүү бэшэ.
«Монгол туургата залуушуулай фестивалие угутуулан» —суглуулба.
«Адууһа малда—элбэг хүрэхэ тэжээл. Д. Дондов: «Үбэндөө орохо юм гү?»
2-дэхэ июурта. Дэлгүүр ажамадһаа арга бэдэрхэ. И. Русна: «Тэсэжэл үзэхы оролдоһаа».
«Сөвдүүд ба ажабайдал. Н. Степанова: «Хэр бэлүүлэ-дэнб?»
3-дэхэ июурта. «Толи»—субботын үдэрэй заншалта мууданай.
4-дэхэ июурта. «Хото, хүдөөгэй һонин».

мүнөөгөө тоолохо сар ерээ. Республикын-нан 21 районой 19 райондо ахагы эр-хилэгшын гуримар тухай буралсал үн-гэрэгдэхэн байна.

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

Мүнөөдэрэй шухала асуудал

ЭЭМЭНШЬЕ, ДУУНШЬЕ ЛИ ХЭРЭГТЭЙ БЭШЭ ГҮ?

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

«ХҮН БОЛОХО БАГАБАА» гэжэ һани найхан үгэ бии. Хүүгэдые дүрбэн тийшээр хүмүүжүүлэхэ, зүрхэ сэдхэлэ-һын баяжуулха, туһалха хэрэгтэй гэжэ

Пүнсэгийн Жасарай—онголой Премьер-Министр

АН.БААТАР, Гэлэгийн АДЬЯА (МОНЦАМЭ) те-р мэдээһэнэ.
Эрхэй Президент П. Очирбатын дуралдалар Гүрээ-д Хураал Пүнсэгийн Жасарайе Монгол ороной Министрээр томилоо.
Эрхэй Жасарай 1933 ондо Гоби-Алтай аймагта Москвада экономико, статистикын дээдэ һургуули-д Монгол ороной Түбэй статистикын, Сэнүүдэй стандартын захиргаанай орлогшоор, МНРП-гэй Финансын оркунуудай таһагы даагшаар ажиллажа, Монголой Арадай Республикын Министруудай Түрүүлэгшын Цэгэдэн орлогшын, Тусбэлэлгын ин-тин түрүүлэгшын тушаалуудта ябаа. Пүүлэй үе-н хүрхэр П. Жасарай ороной улад зонон ажабуу-талаар хангалгын албанай кооперативай президент

болгожо үнгэрһан һунгалгын үедэ нүхэр П. Жа-гүрэнэй Ехэ Хураал депутаттаар, мүн МНРП-гэй IV Шинэбур ЦК-гай гашуунээр һунгагдана. Тэрэ-һын эрдэмэй кандидат юм.

ТАНИЛСАГТЫ: залуу уран бэлэгтэн

«ЗАЯАНАЙШ ШЭМЭГ БОЛОХОЛБИ...»

Наяр Улаан-Үдэ хотодомнай залуу үетэн сугларжа, Залуушуулай болон студентнэрий уласхоорондын фести валь үнгэргэгдэхэ юм. Бэлэг түгээдэр, залуу уран бэлэгтэн, артистнууд, композиторнууд энэ ехэ дэмбэрэлтэй үйлэ хэрэгые угтуулан, концерт наадала бэлдэжэ байна. «Залуу уран бэлэгтэн» гэгэн шэнэ гаршаг до ро Буряад оройно суурхуулжа байһан, олондо мэдэжэ болоһон, бэлэг талаантай залуушуул тухай хөөржэ үгэ хэбди.

Мүнөөдэр зоной зүрхэ сэдхэл уяруулма найхан дуу нуудые зохёон найруулдаг, өөрөөшье найханаар дуула даг залуу мэргэжэлтэ бэшэ композитор Байр Батодор жиевые дулаан үгэнүүдээр дурдахамнай. Тингээд «Инаг ни, хаанабиш?» (үгэнэ Бадма-Ханда Цыренжаповагай) гэгэн олондо найшагдаһан дууень ноототойгоорнь үгэ хэмнай.

Хүдөө нотатуудта ажалладаг соёлшодто, багшанарта, залуу зондо туһаламжа болгон, шэнэ дуунуудые ноо тотойгоорнь газетын хуудануудта барлаха гэжэ мнн дээбди. Юуб гэхэдэ, залуушуулай дунда мэдэжэ боло һон дуунуудай үгэнүүдые хэблэн гаргаханаа гадна «ноо тонь хэрэгтэй, хэблүүлтэ» гэжэ дуулгаһан уншагдаһан гаа захяа дүүргэхэмнай.

гээ зүбшлөөр Байр Бато доржиев мэргэжэлтэ хүтэ мэ шон болоогүйшье баа, энэ гоё найхан хүржэм, дунда дуратайгаа орхбогүй, Ни же пер-радиофизик (Новосибир скийн гүрэнэй университет дүүргэһэнэ хүүдэ) мэргэ жэлтэй болонон Байр Вла димирович гол ажалһаа гал на сүлөө сагтаа залуушуула да найшагдадаг дуунуудла бэшэжэ, өөрөө дуулажа аба ха гэгэн золтон байгаа бшув.

Хэжэнгын хоорой анха ту руушын хүтэлбэрилэгшэ бай на РСФСР-ий соёлой габлиа та хүдэлмэрилэгшэ Валенти на Цыденова Дамбуевтай Улаан-Үдэдэ бин болгоһон «Урлал» гэгэн мэдэжэ фольклорно ансамблин хү дэлмэридэ нэн түрүүн уриг даһан Байр хүбүүн буряад арадайнгаа дуу, хатарнууд тай, ёно заншалнуудтай та нилсаа. Удаань өөрөөшье гитарраар нааһан, дуулажа, шанилгадай зүрхэ сэдхэл дуулагаа.

«Минни зохёохы ажалда бэлэгтэй дуушан, эрилтэ екхотэй, гоёр дууладаг ар тистна Хажидма Аюржана ова ехэ нүлөө үзүүлэ, ту шаала. Тингээшье анха ту руушынхнэе гитара, чаанза хоёрой тааралдаһан аялга хүржэм доор буряад дуу нуудые, тэрэ тоодо минни зохёһон дуунуудые дуула ха эхилээбди», — гэжэ Байр Батодоржиев суг дууладаг, республикын габлиата ар тистна Хажидма Аюржанаева тухайгаа эхэл зохидоор хөө рөн хэн.

«Түрүүшын дууи гээ наа, Буряад Республиканы үгэ дээрэ «Гайхалтай» гэжэ дуу бэшэ хэм. Улаан» Сэдэн Хүбүхэйн үгэ дээрэ «Игар галтай булэ» гэжэ дууе Ха жидма Аюржанаеватаан хам та дуулажа, энэ дуунан залуушуулай дунда мэдэжэ болоһон юм.

«Түрүүшын дууи гээ наа, Буряад Республиканы үгэ дээрэ «Гайхалтай» гэжэ дуу бэшэ хэм. Улаан» Сэдэн Хүбүхэйн үгэ дээрэ «Игар галтай булэ» гэжэ дууе Ха жидма Аюржанаеватаан хам та дуулажа, энэ дуунан залуушуулай дунда мэдэжэ болоһон юм.

«УЛГЭН ДЭЛХЭЙ ЭХЭМНИ...»

дагби. «Али амар газарта хүнүүдэй хаана балсахада, тэнгэринээрше балсамай яа», — гэжэ «Найман гэгэн» соо хэлээтэй байдаг гэшэ аа даа.

Унхээрөөшье зоной хөмөрходо, байгаалины тэнсүрээ алажаархид даг гү дэа гэжэ Арменияд газар хү дэлжэ, тэрэ оршондо хэлээгүи хэ аюулай тохёоллоходо хангадаа бэлэй. Газаран хүдэлхын урда тээ тэндхи арадууд ямар ехээр хөмөрлодомо, шуһан адхарба гэшэ хэм?

Байгаалин эзэр гэшэбди гэжэ бидэ мунхаг үзэлданаар, оршон тойроноо ямар болгоод байнабиди? Ариун нангий Байгал далайнгаа баруун, зүүн эрье дээгүүр үйлдэбэрин томо комбинадууды баринархөбд, хойто эрьдэн Северобайналь гэжэ хэдэн арбаад мянган зонтой город бодооноорхөбд, болор шэлдээ тунга лаг уһень бузарлаад байна бэшэ гүбди?

Хэдэн зуугаад, мянгаад жилдо өвөр хүртөөгүй байһан хубшын мо до отоло отолоор, хада шэлэ газар нуудые нисгэгжэ тооной болообди. «Совет засаг дээрэ элетрикуулгэ нэмээхэдэ, коммунизм болохо» гэгэн В. И. Ленинэй үгүүлөөрин өөршэ лэн үшөө дээрэнэ «...химнүүдгы нэмээхэдэ, коммунизм болохо» гэгэн шүүгээр Н. С. Хрущёвой нэгэ зүб лөөн дээрэ хэлэхэлээр, тэрэ үеын хүтэлбэрилэгшэд тэрэниын тодоо абаад лэ, ама аманһаа аолсан, эндэ тэндэ даган дуурайагдажа, химическэ үгэжүүлгэ хэбэ гэшэбди гэлдэн, хэдэн арбаад жэлдэ «хуймананам най» эсэстэ тала дайдарнай гоё сэ

Зунай дунда барын өжөөр, мун арба гаранаар Агын тойрогой нотог бүхэндэ ообо тахилгын хэмжээ ажуулга үнгэргэгдэжэ, олонинэ тэрэндэ хабаадуулаа. Нотог бүхэнэй хүн зон хүлгэн, залуугүй Ободоо гаража, орон дэлхэйдэ, нотог нугадаа мурзэн, алтан дэлхэй дээрэ амгаһан байдалай түлөө

ЗАНШАЛАА ХЭРГЭЭН зальбарһан байха юм. Буян мургал үйлдэһэнэй удаа зон тусхай газарта суглар жа, Обоогой найр үнгэрэгэбэ. Бүхэ барилдаанай, мори урил даанай, бур харбаашанай мурсыоноуд болоо.

Монгол Нарын 13-н үдэр Ага найман эсэгын анханһаа хошхо шүтэн хүтэгдэнэ, хүндэ дэлжэ байдаг Алхана, Хан Уулын, Будалян, Баруун, Зүүн үндэрүүдэй, Пүнсэгэй обондууд тахигдаба. Эдэ үйл хэрэгүүдтэ нотогтай зон нилээд олоороо хабаадаһаа. Иншээлхэдэ, Хан Уулын Обоо тахилгадта Сагаан Уула, Наринай Адагай, Ононой урда бэын Шаранайн, «Зар я» совхозуудай, Сүгүлэй дасанай, Нуринск, Воорногой тойруушуудай, Түүрэг, Боорин, Суусалэй бурла дууд олоороо эрээ. Эндэ мун ла буян мурзэнэй хүдлээр Обоогой найр нааһан эмхид хэгдээ.

Нингэжэ агынхнд олон жэлэй саана мартагдаһан ёһо заншалаа нэрэгээжэ эхилбэд В. ГАРМАЖАПОВ.

Хүнэй хуби заяан гэжэ гайхалтай даа... Ерээдүйнэ ажабайдал, ажал бага наһанһаа эхилдэг, түрэлхидэй, гэртэхинэй халуун харилсаанһаа дүлдэдаг бэшэ гү? Тинмэл хаш даа. Хэбэд номхон Хэжэнгэдэ түрһэн, өөдөө болоһон бэлэгтэй Байр хүбүүнэй арадай хоорой дуушан Владимир Найданович Батодоржиев, тинхэдэ буряад дуунда голгүй дуратай экхэнэ — Думла Цыбикова Базарова гэшэд ехэ нүлөө үзүүл хэн, хүжэм дуунда дуратайгаар хүмүүжүүлхэн бай ха юм. Тингээшьегүй яахаб?! Алар 1939 ондо Москва да болоһон Буряадай литера тура болон искусствын депа дада түрөл хоортоо хаба даһан эсэгэн «Баянхан Хэжэнгээ» мартагшалуу... (Бау Ямпиловтай найруулаа) гэһон олондо мэдэжэ дууе дуулаһаа. Буряад ороноо түрээлэсөө бэлэй. Мүнөөшье хүртгээр найханаар дууладаг эсэгэн «Ургы» гэжэ арадай хоорой ветеран хүбүүнэйгээ зохёохы ажа лаар һонирхожо байдаг юм.

Зохёохы зам тэшэ зориһон Байр Батодоржиевай тү рүүшын алхамуудта Хэжэн гын хүүгэдэй хүржэмэй жур гуулин багша Евгений Гер гиевич Манзарханов ехэ туһалаа хэн. Баянайн аял

Инагни, хаанабиши?

Музыка score for 'Инагни, хаанабиши?' with lyrics and musical notation.

Ханилмаар гансахан нүхэрл, Унхээр урихан инагни, Хаалахан ши мүнөө Унхэн хаахануур, Хараад намае таяла ябанабш? Төөршөөбш? Халуун дурьем абаа Уулзаад нэгтэ байлаа, Ухаан бодолоо найдаа, Тэнгэрийн мүнэн Заяанайш шэмэг болохолби, Толорон хэзээш байхалби! Дурьем булламаар

Олоной анхаралда

Table with 10 columns (Хулган, Ухур, Бар, Туулай, Луу, Морой, Морин, Хонин, Бишин, Тахса, Нохол) and 4 rows of data.

ЯМАР ҮДЭР ЮУ ХЭХЭБ?

Нингэжэ монгол зурхайн тайлбарин ёһоор буряад зон оорынгын һайн, муу үдэрнүү дые мэдээд ябаха, сэгнэхэ ёһотой болоно. Илангага залуу зон эдэ бүгэдые най наар мэдэгдэгүи байна. Тинмэнэ тэлдэндэ туһаламжа болгон, һайн, муу гарагууд тухай тодорхойлохмнай:

Нингэжэ монгол зурхайн тайлбарин ёһоор буряад зон оорынгын һайн, муу үдэрнүү дые мэдээд ябаха, сэгнэхэ ёһотой болоно. Илангага залуу зон эдэ бүгэдые най наар мэдэгдэгүи байна. Тинмэнэ тэлдэндэ туһаламжа болгон, һайн, муу гарагууд тухай тодорхойлохмнай:

ГАРАГАЙ ГУРБАНДА

(вторингто) шанарын—гал. Энэ үдэр худалдаа наймаа эрхилхэдэ, дайшалхы болон бусад ажал хэрэг абуулаха, ехэ һайн, бүтэсэтон байна.

ГАРАГАЙ ХОЕРТО (поселыннгтэ), шанарын—уһан. Энэ үдэр шажанай нургаал дабахата, нэрэгэхэдэ, дасан дуган бодохоодо, эм дом бэлдэхэдэ, хэжэг даллага абуулаха, халаг табихада, ехэ һайн, урагштай байна.

Vertical text on the left side of the page, including 'ОЛМ' and other small text.

Vertical text on the right side of the page, including 'ОЛМ' and other small text.

